

VENDIM
Nr. 53, datë 26.7.2016

NË EMËR TË REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Bashkim Dedja	kryetar i Gjykatës Kushtetuese		
Vladimir Kristo	anëtar i	“	“
Sokol Berberi	anëtar i	“	“
Vitore Tusha	anëtare e	“	“
Altina Xhoxhaj	anëtare e	“	“
Fatmir Hoxha	anëtar i	“	“
Gani Dizdari	anëtar i	“	“
Fatos Lulo	anëtar i	“	“
Besnik Imeraj	anëtar i	“	“

me sekretare Edmira Babaj, në datën 30.6.2016 mori në shqyrtim në seancë plenare, mbi bazë dokumentesh, çështjen me nr. 37 Akti, që u përket palëve:

KËRKUESE: Zhulieta Asko

SUBJEKT I INTERESUAR: Shoqëria “Ujësbellësi Fshat” sh.a., Korçë

OBJEKTI: Konstatimi i cenimit të së drejtës për një proces të rregullt ligjor, si rrjedhojë e mosekzekutimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë nr. 157, datë 14.5.2008 të Gjykatës së Apelit Korçë, brenda një afati të arsyeshëm. Detyrimin e subjektit të interesuar të marrë masa për ekzekutimin e detyrimit të përcaktuar me vendimin gjyqësor të formës së prerë së bashku me shpenzimet procedurale në shumën totale prej 727.708 lekësh.

BAZA LIGJORE: Nenet 42, 131/f dhe 134/1/g të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut; nenet 27 e vijues të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Besnik Imeraj, mori në shqyrtim parashtrimet me shkrim të kërkuases, që është shprehur për pranimin e kërkesës, parashtrimet me shkrim të subjektit të interesuar, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

1. Kërkuesja Zhulieta Hasko, prej datës 7.11.2000 ka qenë në marrëdhënie pune pranë shoqërisë “Ujësbellësi Fshat” sh.a., Korçë me detyrë K/Dege Financë. Në datën 30.6.2007 i janë ndërprerë marrëdhëniet e punës. Duke mos qenë dakord me këtë vendim kërkuesja i është drejtuar Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë.

2. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Korçë, me vendimin nr. 202, datë 28.1.2008, ka pranuar padinë, duke detyruar palën e paditur të dëmshpërblejë paditësen Zhulieta Hasko me vlerën 560.000 lekë, që përfaqëson dëmshpërblimin për shkak të mosrespektimit të procedurës së zgjidhjes së kontratës së punës, si dhe shpërblim për vjetërsi në punë.

3. Gjykata e Apelit Korçë, me vendimin nr. 157, datë 14.5.2008, ka lënë në fuqi vendimin nr. 202, datë 28.1.2008 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë.

4. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Korçë, me vendimin nr. 325, datë 18.6.2008, ka vendosur lëshimin e urdhrit të ekzekutimit për vendimin nr. 202, datë 28.1.2008, duke ngarkuar Zyrën Përmbartimore Korçë për ekzekutimin e këtij vendimi. Në datën 16.10.2008 Zyra Përmbartimore Korçë ka nxjerrë urdhrin për vënien e sekuestros konservative në llogarinë e debitorit pranë bankës “Raiffeisen Bank” sh.a. Pas kërkesës nga pala e paditur drejtuar Gjykatës së Lartë për pezullimin e

ekzekutimit të vendimit, Gjykata e Lartë, me vendimin nr. 357, datë 3.10.2008, ka vendosur pezullimin e ekzekutimit të vendimit nr. 202, datë 28.1.2008 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë.

5. Gjykata e Lartë, me vendimin nr. 362, datë 30.3.2011, ka vendosur mospranimin e rekursit të paraqitur nga shoqëria “Ujësjiellësi Fshat” sh.a., Korçë.

6. Në datën 24.6.2012 është tërhequr dosja nga Zyra Përmbartimore Korçë, duke iu kaluar përmbartuesit privat. Në datën 9.5.2012 ka filluar procedura e ekzekutimit të detyrueshëm në përputhje me Kodin e Procedurës Civile (KPC), duke u urdhëruar vënia e sekuestros konservative ndaj llogarive të debitorit në të gjitha bankat e nivelit të dytë. Për shkak se titullari i institucionit debitor nuk ka ekzekutuar vendimin gjyqësor, në datën 15.4.2013 ndaj tij është vendosur gjobë në masën 50.000 lekë. Kjo gjobë është kundërshtuar nga titullari, por Gjykata e Rrethit Gjyqësor Korçë ka rrëzuar kërkesën me vendimin nr. 263, datë 18.2.2014 (në vendim është arsyetuar se nga titullari nuk është marrë asnjë masë për ekzekutimin e vendimit gjyqësor të formës së prerë).

7. Nga debitori është propozuar një marrëveshje për ekzekutimin me këste, e cila nuk është pranuar nga kërkuuesja (Gjykata Kushtetuese, me vendimin nr. 20, datë 4.4.2014, ka shfuqizuar udhëzimin nr. 2, datë 18.8.2011 “Për mënyrën e ekzekutimit të detyrimeve monetare të institucioneve buxhetore në llogari të thesarit”).

8. Në fund të vitit 2013 dhe fillim të vitit 2014, Këshilli i Ministrave ka kërkuar nga të gjitha institucionet të deklarojnë detyrimet e prapa-mbetura, por shoqëria “Ujësjiellësi Fshat” sh.a., Korçë nuk e ka pasqyruar këtë vendim gjyqësor në listën e detyrimeve si institucion. Kërkuuesja i është drejtuar disa herë me shkresat datë 9.10.2014, 14.10.2015 etj. Ministrisë së Transportit dhe Infrastrukturës, në cilësinë e institucionit qendror, por nuk është bërë i mundur ekzekutimi i vendimit gjyqësor. Me shkresën e datës 23.11.2015 kërkuuesja i është drejtuar Zyres së Kryeministrit. Me shkresën nr. 5750/2 prot., datë 3.12.2015 kërkuuesja është vënë në dijeni se kërkesa e saj i është drejtuar për kompetence Ministrisë së Drejtësisë.

II

9. *Kërkuuesja Zbulieta Asko* i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese në datën 12.4.2016, duke pretenduar cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor si rrjedhojë e mosekzekutimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë, pasi edhe pse nga momenti i fillimit të procedurave ka kaluar një periudhë tejet e gjatë, ende nuk është ekzekutuar detyrimi i përcaktuar nga ky vendim.

10. *Subjekti i interesuar, shoqëria “Ujësjiellësi Fshat”, Korçë* ka parashtruar se përmbartuesi gjyqësor ka refuzuar një marrëveshje për shlyerje detyrimi me këste në vitin 2012, si dhe se mosekzekutimi lidhet me pamundësinë e pagesës për shkak të mospasjes së fondeve.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkueses

11. Gjykata ka vlerësuar vazhdimisht se çështja e legjitimitimit të kërkuetit lidhet drejtpërdrejt me iniciimin e një procesi kushtetues. Individit, në kuptim të neneve 131/f, 134/1/g dhe 134/2 të Kushtetutës, mund ta vërë në lëvizje këtë Gjykatë për çështje që lidhen me interesat e tij, kur pretendon se i janë cenuar të drejtat kushtetuese për një proces të rregullt ligjor, pasi të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike, çka nënkupton se kërkuesi duhet të shfrytëzojë në rrugë normale mjetet juridike, të cilat janë të përshtatshme, të disponueshme dhe efikase për një çështje konkrete (*shih vendimin nr. 52, datë 20.7.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

12. Gjykata vlerëson se kërkuuesja ka interes të ligjshëm për të kërkuar zbatimin e vendimit gjyqësor brenda një afati të arsyeshëm dhe se në rastin konkret ajo u është drejtuar gjykatave të juridiksionit të zakonshëm, duke shteruar mjetet juridike për mbrojtjen e së drejtës së saj. Për ekzekutimin e vendimit gjyqësor kërkuuesja i është drejtuar debitorit për ekzekutimin vullnetar të detyrimit, si edhe shërbimit përmbartimor për fillimin e procedurave për ekzekutimin e detyrueshëm.

13. Për sa më sipër, Gjykata arrin në përfundimin se kërkuuesja legjitimohet për t’iu drejtuar kësaj Gjykate për konstatimin e cenimit të së drejtës për një proces të rregullt ligjor si pasojë e mosekzekutimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë, pasi ajo ka përdorur të gjitha mjetet ligjore në dispozicion dhe se nuk ka mjet tjetër për rivendosjen e së drejtës të cenuar.

B. Për pretendimin për cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor si pasojë e mosekzekutimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë brenda një afati të arsyeshëm

14. Gjykata ka theksuar se ekzekutimi brenda një afati të arsyeshëm i vendimit të formës së prerë të gjykatës është pjesë përbërëse e së drejtës për një proces të rregullt ligjor, në kuptim të nenit 42 Kushtetutës dhe nenit 6 të KEDNJ-së. Parimet kushtetuese të lidhura me procesin e rregullt ligjor, si dhe detyrimi për ekzekutimin e vendimeve gjyqësore, i parashikuar në nenin 142/3 të Kushte-tutës, nënvizojnë faktin se çdo qytetar, i cili i drejtohet një gjykate kompetente për realizimin e një të drejte, nuk mund të presë pa kufi për realizimin e saj. Ekzekutimi i vendimeve gjyqësore përbën një element thelbësor të shtetit të së drejtës e të vetë nocionit të gjykimit të drejtë dhe çdo organ shtetëror duhet të marrë masat përkatëse për zbatimin e tyre (*shih vendimin nr. 21, datë 7.4.2014 të Gjykatës Kushtetuese*).

15. Gjykimi për realizimin e një të drejte përbëhet nga dy faza, të cilat janë të lidhura pazgjidhshmërisht me njëra-tjetrën. Faza e parë, ose gjykimi në kuptimin e ngushtë, ka të bëjë me njohjen ose deklarimin e së drejtës, që si rregull përfundon kur vendimi gjyqësor merr formë të prerë. Në fazën e dytë, kur nevojitet edhe ndër-hyrja, qoftë edhe me masa shtrënguese, për zbatimin e vendimit gjyqësor, realizohet ai që quhet qëllimi i drejtësisë. Në këtë fazë e drejta është e sigurt, por kërkohet që ajo të vihet në jetë.

16. Ekzekutimi i vendimit të formës së prerë të gjykatës konsiderohet si faza përfundimtare e realizimit të një të drejte të fituar gjyqësisht. Vetëm pas realizimit të kësaj faze mund të konsiderohet se individit e ka vendosur plotësisht në vend të drejtën e tij të fituar. Pa dyshim që një vonesë në ekzekutimin e një vendimi mund të justifikohet në rrethana të veçanta, por vonesa nuk mund të jetë deri në atë shkallë sa të dëmtojë thelbin e së drejtës (*shih vendimet nr. 21, datë 7.4.2014; nr. 14, datë 30.3.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

17. Në një çështje që përfshin përcaktimin e një të drejte civile kohëzgjatja e procedurave normalisht llogaritet nga momenti i fillimit të procedurës gjyqësore deri në momentin kur jepet vendimi dhe ekzekutohet ai. Faza ekzekutive konsiderohet si fazë e mëtejshme e të njëjtit proces (*shih vendimin nr. 14, datë 30.3.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

18. Gjykata në jurisprudencën e saj ka vlerësuar se kohëzgjatja e arsyeshme e procedimeve, në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës, duhet të vlerësohet nën dritën e rrethanave të çështjes dhe duke marrë në konsideratë kompleksitetin e çështjes, sjelljen dhe interesin e kërkuarit, si dhe të autoriteteve përkatëse.

i) Kompleksiteti i çështjes

19. Për vlerësimin e kompleksitetit duhet të kenë rëndësi të gjitha aspektet e çështjes, përfshi objektin e saj, faktet e kundërshtuara dhe volumin e provave shkresore. Kompleksiteti i çështjes, në balancë me parimin e sigurimit të administrimit të përshtatshëm të drejtësisë, mund të justifikojë kohëzgjatje kohore të konsiderueshme (*shih vendimin nr. 15, datë 30.3.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

20. Gjykata vëren se çështja në shqyrtim ka për objekt mosekzekutimin e vendimit të formës së prerë brenda një afati të arsyeshëm për pagimin e detyrimeve monetare përkatëse për shkak të zgjidhjes së menjëhershme e të pajustificuar të kontratës së punës. Kjo çështje në vlerësimin e Gjykatës nuk paraqet rrethana të veçanta apo kompleksitet që mund të justifikojnë një vonesë në ekzekutimin e vendimit, ndaj vlerësimi i sjelljes së kërkuar dhe autoriteteve publike është me rëndësi në këtë kontekst.

ii) Interesi dhe sjellja e kërkuarës

21. Në rastin konkret interesi i kërkuarës është i dukshëm dhe real, për sa kohë që detyrimi i palës debitoare lidhet me të drejtën e saj për t'u paguar. Nga aktet bashkëlidhur kërkesës rezulton se kërkuarja ka vepruar në përputhje me të drejtat e saj procedurale, duke shteruar mjetet ligjore në dispozicion për ekzekutimin e detyrimit që buron nga vendimi gjyqësor i formës së prerë. Ajo ka shfaqur interes të vazhdueshëm për ekzekutimin dhe nuk rezulton të jetë bërë shkak apo të ketë shkaktuar vonesa në këtë drejtim.

22. Kështu, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Korçë, me vendimin nr. 325, datë 18.6.2008, ka vendosur lëshimin e urdhrin të ekzekutimit për vendimin nr. 202, datë 28.1.2008, duke ngarkuar Zyren Përmba-rimore Korçë për ekzekutimin e këtij vendimi. Në datën 16.10.2008 Zyra Përmba-rimore Korçë ka

nxjerrë urdhrin për vënien e sekuestros konservative në llogarinë e debitorit pranë bankës “Raiffeisen Bank” sh.a.

23. Në datën 24.6.2012 është tërhequr dosja nga Zyra Përmbartimore Korçë, duke iu dhënë përmbartuesit privat. Në datën 9.5.2012 ka filluar procedura e ekzekutimit të detyrueshëm në përputhje me KPC-në, duke u urdhëruar vënia e sekuestros konservative ndaj llogarive të debitorit në të gjitha bankat e nivelit të dytë.

24. Kërkuesja i është drejtuar disa herë me shkresat e datave 9.10.2014, 3.7.2015, 14.10.2015 etj., Ministrisë së Transportit dhe Infrastrukturës, në cilësinë e institucionit qendror, por akoma nuk është bërë i mundur ekzekutimi i vendimit gjyqësor. Me shkresën e datës 23.11.2015 kërkuesja i është drejtuar Zyrës së Kryeministrit. Me shkresën nr. 5750/2 prot., datë 3.12.2015 kërkuesja është vënë në dijeni se kërkesa e saj i është drejtuar për kompetencë Ministrisë së Drejtësisë.

iii) Sjellja e autoriteteve

25. Gjykata ka theksuar se në fazën e ekzekutimit marrin pjesë jo vetëm palët, pra debitori dhe kreditori, por edhe organet kompetente të ngarkuara me ekzekutimin e vendimit gjyqësor të formës së prerë. Roli i këtyre organeve bëhet vendimtar kur debitori nuk pranon të ekzekutojë vullnetarisht detyrimin e tij karshi kreditorit. Në raste të tilla procesi i vendosjes në vend i një të drejte të shkelur përfshin jo vetëm vendimmarrjen e gjykatave, por edhe mënyrën e kryerjes së veprimeve konkrete të organeve përgjegjëse të ngarkuara me ekzekutimin e vendimeve gjyqësore të formës së prerë (*shih vendimin nr. 24, datë 22.4.2014 të Gjykatës Kushtetuese*).

26. Kur autoritetet administrative refuzojnë, neglizhojnë ose vonojnë t'i ekzekutojnë këto vendime, garancitë që gëzon një palë e përfshirë në një proces gjyqësor e humbasin qëllimin e tyre. Gjykata ka theksuar, gjithashtu, se një vonesë në ekzekutimin e një vendimi mund të justifikohet në rrethana të veçanta, por ajo nuk mund të jetë në atë shkallë sa të dëmtojë thelbin e së drejtës (*shih vendimin nr. 8, datë 23.3.2010 të Gjykatës Kushtetuese*).

27. Në lidhje me autoritetet publike të përfshira në këtë proces duhet të shqyrtohet sjellja e secilit prej tyre. Në lidhje me sjelljen e debitorit gjykata konstaton se nga ana e këtij të fundit nuk është bërë asnjë përpjekje (apo kanë qenë shumë minimale) për të ekzekutuar vendimin gjyqësor të formës së prerë. Për më tepër që në mungesë të marrjes së masave konkrete për të mundësuar ekzekutimin e detyrimit, përmbartuesi, referuar neneve 517 e 606 të KPC-së, me vendimin nr. 499, prot., datë 15.4.2013, ka gjositur titullarin e institucionit me gjobë në masën 50.000 lekë. Edhe pas kërkesës së titullarit për kundërshtimin në gjykatë të veprimeve përmbartimore, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Korçë, me vendimin nr. 263, datë 18.2.2014, duke rrëzuar këtë kërkesë, është shprehur qartë se “*paditësi si titullar i debitorit “Ujësjetllësi Fshat” nuk ka marrë asnjë masë konkrete për të mundësuar ekzekutimin e vendimit të gjykatës dhe se mungesa e fondeve nuk është shkak i justifikuar për të mos ekzekutuar një vendim gjyqësor*”. Mosmarrja e masave për mosekzekutimin e vendimit lidhet edhe me faktin se në fund të vitit 2013 dhe fillim të vitit 2014 Këshilli i Ministrave ka kërkuar nga të gjitha institucionet të deklarojnë detyrimet e prapambe-tura, por shoqëria “Ujësjetllësi Fshat” sh.a. Korçë nuk e ka pasqyruar këtë vendim gjyqësor në listën e detyrimeve si institucion.

28. Për sa më sipër, Gjykata vlerëson se afati nga momenti i procedurave të ekzekutimit deri në paraqitjen e kërkesës para Gjykatës është i gjatë dhe përbën cenim të së drejtës për një proces të rregullt ligjor si rrjedhojë e mosekzekutimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë. Veprimet e mësipërme të debitorit nuk krijojnë bindjen te Gjykata se është treguar vullnet për ekzekutimin e vendimit.

29. Gjykata ka theksuar se i takon debitorit të gjejë një mundësi zgjidhjeje sa më të përshtatshme, me qëllim vënien në vend të së drejtës së kreditorit. Autoritetet shtetërore nuk mund të justifikohen me pamundësinë objektive për të respektuar një detyrim që vjen nga një vendim gjyqësor, por duhet të përpiqen me të gjitha mjetet dhe mundësitë që kanë në dispozicion për ta zbatuar atë. Gjykata ka theksuar, gjithashtu, se shteti duhet të marrë përsipër vazhdimisht detyrimin për të siguruar palët pjesëmarrëse në proces se do të kenë mundësi reale të ekzekutojnë vendimin gjyqësor të formës së prerë dhe se e drejta për të pasur akses në gjykatë do të ishte iluzion nëse sistemi ligjor ose zbatimi i tij

në praktikë do të bëhej shkak që një vendim gjyqësor i formës së prerë të mbetet i paekzekutuar dhe i pazbatueshëm për një kohë tepër të gjatë (*shih vendimin nr. 14, datë 30.3.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

30. Bazuar në standardet e mësipërme dhe referuar veprimeve konkrete, si dhe sjelljes së debitorit, Gjykata vlerëson se pretendimi për mungesën e fondeve nuk e shmang debitorin nga detyrimi për ekzekutimin e vendimit gjyqësor të formës së prerë. Ai duhet të kishte marrë të gjitha masat e nevojshme për gjetjen e mjetit të përshtatshëm ligjor për të siguruar fondin monetar përkatës, si një detyrim ligjor i cili rrjedh nga një vendim gjyqësor që tashmë është titull ekzekutiv.

31. Në përfundim, Gjykata konstaton cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor, të parashikuar nga neni 42 i Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë dhe neni 6/1 i KEDNJ-së, si rrjedhojë e mosekzekutimit brenda një afati të arsyeshëm të vendimit gjyqësor të formës së prerë.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131/f dhe 134/1/g të Kushtetutës, si dhe të neneve 72 e vijues të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, njëzëri,

VENDOSI:

- Pranimin e kërkesës.

- Konstatimin e cenimit të së drejtës kushtetuese për një proces të rregullt ligjor si pasojë e mosekzekutimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë nr. 157, datë 14.5.2008 të Gjykatës së Apelit Korçë.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë: Bashkim Dedja (kryetar), Sokol Berberi, Vladimir Kristo, Fatmir Hoxha, Altina Xhoxhaj, Vitore Tusha, Besnik Imeraj, Fatos Lulo, Gani Dizdari